Commissie voor de toegang tot en het hergebruik van bestuursdocumenten

Afdeling openbaarheid van bestuur

30 juni 2026

ADVIES 2026-142

met betrekking tot de weigering van inzage in informatie m.b.t. een hoorzitting

(CTB/132/2026)

Sleutelwoorden : Hulpverleningszone Zuid-Oost – art. 8, § 2, Wet 11 april 1994 – voorwaarden voor het georganiseerd beroep

1. Een overzicht van de feiten

1.1. Per e-mail van 10 juni 2026 richt X volgend verzoek aan de Commissie voor de toegang tot en het hergebruik van bestuursdocumenten, afdeling openbaarheid van bestuur, (hierna: "de Commissie"), alsook aan de Vlaamse Beroepsinstantie:

> *"Hierbij dien ik overeenkomstig de wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur beroep in tegen de weigering van de Hulpverleningszone Zuid-Oost om mij toegang te verlenen tot de gevraagde bestuursdocumenten betreffende het punt 2 van het zonecollege d.d. 30 januari 2026 (zie bijlage).*
>
> *Ik richt deze vraag aan de Vlaamse beroepsinstantie, gelet op het toepassingsgebied van het decreet lokaal bestuur, en aan de federale commissie, gelet op het feit dat hulpverleningszones onder federaal toezicht staan.*
>
> *1. Feiten*
>
> *Op 30 mei 2026 verzocht ik de Hulpverleningszone om inzage en/of afschrift van bestuursdocumenten die betrekking hebben op punt 2 van het zonecollege d.d. 30 januari 2026.*
>
> *In bijlage van deze mail zal u tot twee maal toe een weigering tot inzage kunnen vaststellen.*
>
> *Argumentatie waarom ik niet akkoord ben met de weigering tot inzage:*
>
> *Ik ben van oordeel dat deze weigering strijdig is met zowel de grondwettelijke waarborg van openbaarheid van bestuur als met de specifieke regelgeving die van toepassing is op hulpverleningszones.*
>
> *Ik ben eveneens van oordeel dat artikel 29 van het decreet lokaal bestuur betrekking heeft op de hulpverleningszone Zuid-Oost, gelet op het feit dat de Federale wetgeving op de organisatie van de hulpverleningszones de gemeenten verplicht heeft hun bevoegdheid te delegeren aan hulpverleningszones.*

Ik leg hierna uit waarom.

2. Schending van artikel 32 van de Grondwet

Artikel 32 van de Grondwet bepaalt:
"Ieder heeft het recht elk bestuursdocument te raadplegen en er een afschrift van te krijgen, behoudens in de gevallen en onder de voorwaarden bepaald door de wet, het decreet of de ordonnantie."
Openbaarheid vormt derhalve het uitgangspunt. Een weigering kan enkel wanneer een wettelijke uitzonderingsgrond uitdrukkelijk van toepassing is en concreet wordt gemotiveerd.

Uit de uitgebrachte adviezen blijkt geenszins welke uitzonderingsregel de hulpverleningszone inroept.

3. Hulpverleningszones vallen uitdrukkelijk onder de wet openbaarheid van bestuur

Sinds 15 juli 2024 zijn hulpverleningszones uitdrukkelijk opgenomen in het toepassingsgebied van de wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur wanneer zij federale bevoegdheden uitoefenen. Dit werd bevestigd door de FOD Binnenlandse Zaken.

De wetgever heeft daarbij expliciet bepaald dat hulpverleningszones onder dezelfde openbaarheidsverplichtingen vallen als andere administratieve instanties.

De betrokken documenten bevinden zich bij een publiekrechtelijke rechtspersoon die belast is met een wettelijke taak van algemeen belang en vormen onmiskenbaar bestuursdocumenten in de zin van de openbaarheidswetgeving.

4. Bijzonder belang als gemeenteraadslid

Daarnaast treed ik op als gemeenteraadslid van de Stad Geraardsbergen, één van de deelnemende gemeenten binnen de hulpverleningszone.
De betrokken hulpverleningszone wordt bestuurd en gefinancierd door de aangesloten gemeenten. De werking van de zone raakt

rechtstreeks aan gemeentelijke belangen en de veiligheid van Geraardsbergen.

Artikel 29 van het Decreet Lokaal Bestuur bepaalt immers:
"Het gemeenteraadslid heeft het recht van inzage in alle dossiers, stukken en akten die het bestuur van de gemeente betreffen."

De rechtspraak en rechtsleer interpreteren dit begrip ruim. Het betreft niet enkel documenten die zich fysiek binnen het gemeentehuis bevinden, maar eveneens documenten die betrekking hebben op intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, verzelfstandigde entiteiten en andere organisaties waarvan de gemeente deel uitmaakt of waarop zij bestuurlijke invloed uitoefent.

De hulpverleningszone oefent een kerntaak uit voor de aangesloten gemeenten. Beslissingen van de zone hebben rechtstreekse financiële, organisatorische en maatschappelijke gevolgen voor de gemeente Geraardsbergen en haar inwoners.

Het betrokken dossier raakt derhalve onmiskenbaar het gemeentelijk belang en valt bijgevolg binnen de draagwijdte van het inzagerecht van een gemeenteraadslid.

Mocht hieraan geen gevolg gegeven worden, zou elke intercommunale samenwerking aan enige democratische controle onttrokken worden. Dit kan in een rechtsstaat niet de bedoeling zijn.

Ik verzoek u dan ook een onderzoek in te stellen en advies uit te brengen over deze weigering tot inzage."

2. De ontvankelijkheid van de aanvraag

2.1. Artikel 8, § 2, van de wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur (hierna: "de wet van 11 april 1994") voorziet in een georganiseerd administratief beroep. Dit beroep is niet aan zware vormvoorschriften onderworpen. Niettemin wordt het administratief beroep pas op regelmatige wijze ingesteld indien er zowel een verzoek tot

heroverweging aan de beslissingsbevoegde overheid als een verzoek om advies aan de Commissie gericht wordt. Het gaat hier om twee van elkaar te onderscheiden, doch noodzakelijke onderdelen van voormeld administratief beroep.

Het verzoek om advies kan niet los gezien worden van het verzoek tot heroverweging en beide verzoeken moeten gelijktijdig ingediend worden zodat er duidelijkheid bestaat over de aanvang van de termijn waarin de definitieve beslissing genomen moet worden[1].

2.2. Op 10 juni 2026 heeft de aanvrager weliswaar een verzoek aan de Commissie gericht, maar geen verzoek tot heroverweging aan de administratieve instantie. Door na te laten om gelijktijdig een verzoek tot heroverweging aan de administratieve instantie en een verzoek om advies aan de Commissie te richten, heeft de aanvrager niet voldaan aan de vereiste van artikel 8, § 2, van de wet van 11 april 1994.

Onverminderd het onderzoek naar het voorwerp van het verzoek om inzage, stelt de Commissie vast dat het verzoek om advies niet ontvankelijk is.

Het staat de aanvrager evenwel vrij om de procedure over te doen door gelijktijdig een verzoek tot heroverweging aan de Hulpverleningszone Zuid-Oost en een verzoek om advies aan de Commissie te richten.

Brussel, 30 juni 2026,

S. JOCHEMS	L. DONNAY
Secretaris	Voorzitter

[1] In de parlementaire voorbereiding wordt deze voorwaarde als volgt toegelicht:

> "*Om de beroepsprocedure sluitend te maken wat de termijn betreft, wordt gepreciseerd binnen welke termijn de Commissie kennis moet geven van haar advies en wat het gevolg is van haar stilzitten. Bovendien wordt bepaald dat de verzoeker zijn verzoek tot heroverweging en zijn verzoek om advies terzelfder tijd richt tot, respectievelijk, de betrokken federale administratieve overheid en de Commissie. Zo weet de federale administratieve overheid wanneer zij uiterlijk kennis moet geven van haar beslissing ten aanzien van het verzoek tot heroverweging, zelfs wanneer de Commissie niet binnen de voorgeschreven termijn advies uitbrengt."* (Parl. St. Kamer, 1992-1993, 1112/2, p. 71)